

„Dați jos comunismul de pe Shakespeare!”

Alexandru Jurcan

În ultimul timp s-au „îmblânzit” multe scorpii shakespeareiene la teatrele noastre (Iași, Timișoara), iar acum vine Leta Popescu și îmblânzește nu numai scorpia, ci și textul lui Shakespeare. Premiera cu Îmblânzirea scorpiei a avut loc la Teatrul Național din Cluj, în 8 martie 2023 (data a fost bine studiată...). Regizoarea a pornit de la adaptarea Mariei Manolescu. Traducerea textelor shakespeareiene îi aparține Violetei Popa: Scenografia: Bogdan Spătaru, (simplă, sugestivă și funcțională).

Leta Popescu a profitat „de rama pe care o dă Shakespeare în varianta originală, aceea de teatru în teatru”. E vorba de spectatorul nedus la teatru, care reacționează „neîmblânzit” la ceea ce vede. Pornind de aici, regizoarea a creat două straturi/variante de interpretare, operând o deconstrucție ingenioasă, alături de accesarea în spațiul reinterpreării. Cu interacțiune dinamică, variantele oferite de text sfidează paradigme învechite, au fluiditate scenică, incită, resetează, mută accente, într-un act asumat de transgresare a tiparelor. Am remarcat la finalul spectacolului fețe intrigante, nemulțumite, care nu suportă demitizări, fracturări de text, aderând doar la regie clasică, corectă, cuminte, fastidiosă, respingând orice tendință de iconoclasm. Cândva, în alte epoci, unii ar fi aruncat cu roșii pe scenă (iar mai apoi, timpul a declarat genial acel spectacol!). Se râde tot timpul la spectacol, după ce convenția a fost depistată. Spectatorul beat (Adrian Cucu) stă în sală, la fel și spectatoarea Virginia (Irina Wintze). Poate că sarea și piperul se află în traista șugubeașă a lui Adrian Cucu, care devine în final un spectator... îmblânzit, care încearcă să priceapă ițele poveștii. Urcă pe scenă în chip de

porte-parole și îndulcește oarecum tendințele feministe, răsucind în altă direcție problema: femeia poate fi fluture sau gândac, admirată sau supusă, umilă. Așadar orice spectacol „îmblânzește” fiara inculturii. Necesitatea acută a teatrului, care poate schimba idei preconcepute.

Realitatea năvălește pe scenă... regizor, suflor, regizor tehnic, plasatoarea, instaurând personaje în „căutarea” unui mereu alt regizor. E bună prima variantă, cu sugestii mirobolante? Bine zice cineva „dați jos comunismul de pe Shakespeare!”. Nici chiar așa, nu totul se pretează la orice, însă nici o interpretare facilă, schematică, rezumativă, nu aduce folos. Care variantă convine? Dezbateră rămâne deschisă, îmblânzirea crește exponențial în multe sensuri, categorii, iar parodia naște o „explozie de idei” (bine crede Leta Popescu). J

Dacă Adrian Cucu consfințește carnația comică, Radu Lărgeanu (actorul-vedetă) e captivant, histrionic. Cecilia Lucanu-Donat creează două variante la fel de credibile, trecând de la caricatură, șarjă, la fragilitate și feminitate inteligentă. Diana Buluga (regizoarea din spectacol) face un rol succulent, iar jocul Irinei Wintze se înscrie în acuratețe și virtuozitate scenică. Revelația și surpriza: Cosmin Stănilă (Mihai - actorul care-l joacă pe Petruccio), într-un rol complex, dual, de întindere, susținut cu forță artistică – frust și burlesc, relevant cu rigoare, în perfectă relaționare scenică. Prevalează în spectacol subtextul populat de idei în mișcare. Nimic nu se diluează, iar gradația e bine strunită. Un spectacol captivant, provocator, revigorator. J